

מה הופך את שלוש הדברים האלו
להיות הדסים הקיומי למאס?

"שמעון הצדיק היה משירי
כנסת הגדולה. הוא היה אומר,
על שלשה דברים העולם עומד,
על התורה ועל העבודה ועל
גמילות חסדים"

(מסכת אבות,
פרק א' משנה ב')

"קדש חיך בתורה וטהרם בעבודה"

"התנועה האומית התעשרה בשנים האחרונות
כביטוי חדש. שנתקבל ונתשק אקדוש, בייחוד
אנשי הדת, לאומי שבאחנה החלמים ואומיים
אכנין ותחיה, והוא: תורה ועבודה.
אולם כיוון שנעשה זה אביטוי שגור ומקובל, יש
שהתכוונות בו נמצאת (קוחתת) וההבנה
נעשית אקויה ורבייה במקצת ותקיסת מוכני
נהיה לבכר שבשאלה: ביטוי זה- מה בא
למצני? הים בו רק משום תיאור החיים
כשהם מתקלים בהויתם החיצונית, או משום
מסירת סוד מהות החיים ולמק תוכנם
הבנימי? ויש מוסיקים ושואלים: צוג מליים זה
מהו? חיבור באני של שמות שני דברים
אכריים בלי בלי כל קשר מהותי רוחני בנייהם.
או שם בן שתיים לבכר שהוא אחז במקורו
ברוח ובמחשבה, אם גם למעשה הוא מתחלק

אנשים?
(שמואל חיים אצוא)

הרב שמואל לנדוי (תרנ"ב
1892-1928) תרפ"ח)
ממנהיגי "הפעול המורחז",
הוגה דעות יהודי

האם אצוא לבכר גם היום מושג
הערה והעבודה "לגור
דפני כל וההדנה זו נעליה אקויה
ורבייה?"

אינה מהה גריות שמארות את הערכים
"עירה" ו- "עבודה" הכי מאימות אצוא לבכר?

עבודה - נקבה

1. פעולה; מלאכה; עמל. "המצרים העבידו את בני ישראל בעבודה קשה."
2. תחום עיסוק; מקצוע; תפקיד. "העבודה שלי היא לחלק עיתונים."
3. המקום בו אדם עושה את מלאכתו. "הפקיד שכח את הארנק שלו בעבודה."
4. סגידה לאל; פולחן. "עבודה זרה אסורה על פי היהדות."
5. מטלה לימודית; משימה. "המורה נתן לתלמידים להכין עבודה בתנר."

תורה - נקבה

1. החלק הראשון בתנ"ך, הכולל את חמשת החומשים: בראשית, שמות, ויקרא, במדבר, דברים
2. כלל החוקים והמצוות שקיבל עם ישראל מיד ה' בהר סיני
3. תחום ידע; הלכה; שיטה; תאוריה. "אני מומחה בתורת הנסתר."

- מה הכוונה דה'תמוז תורה עם צרך ארץ?
- מהי תורה שאין עמה מלאכה?

"רְבֵן גְּמְלִיאל בְּנוֹ שֵׁל רַבִּי
 יְהוּדָה הַנְּעִיטִי אֹמֵר, יָפָה תִלְמוּד
 תּוֹרָה עִם דְּרָף אֶרֶץ, שְׂגִיעֵת שְׁנֵיהֶם
 מְשַׁכַּח עֵוֹן. וְכָל תּוֹרָה שְׂאִין עִמָּה
 מְלֻאכָה סוֹפָה בְּטִלָּה וְגוֹרֶרֶת עֵוֹן..."

(מסכת אבות,
פרק, ב' משנה ב')

הרב משה צבי גריה,
מייסד מרכז ישיבות בני
עקיבא, הרב שליחה את
התנועה בהקמתה,
מכונה אבי דור
הכפופת הסרסוגות"
בזכות השפעתו
הרבה על הורם
הציוני דתי.

"מיום אשר החטאן המעשי של בני הארץ ותחית האומה התחיל לכת
 להתפשט, היתה הדאגה הפנימית שלנו לחטאן חטאן החוח, להפיוח אש
 הקודש בתוך מעשי החוח כי אי אפשר לישוטת ישראל שתהא צומחת
 בהצלחה אלא אם כן תהא מעורבת הרכבה יסודית משני הכוחות,
 הקודש והחוח. הם משלימים זה את זה ורק בצירוף הם ממלאים
 תפקידים בשלמות. "קודש ישראל ליה ראשית תלואות", אבל מצאיות
 הקודש מבהיקה רק מתוך מצאיות החוח, ולכן "האומר כל זרני
 תרומה, כל עיסתי חלה לא אומר כלום", כי אונן צרכים גם לחוח וגם
 לקודש, אלא שדושה העדרת העלוות שביניהם והפדלתם, וזיחה עם
 זה להפין שהחוח והקודש משמשים זה את זה, כש שבי אפשר לימין
 לני העצרה והשמוש של השמאל. אמנם בצורה אידיאלית אונן קשורים
 למחשבה הרוממה שהקודש הוא הכח והחוח הוא רק לביש והסתר,
 שגם זו מסתתר אור הקודש. אבל זהו בחייון עולם, בצורה הפנימית
 אולם בנצחה יש גם קודש וגם חוח. וזה כן עלינו לטפל בשני המובנים
 ולהבדיל ביניהם ומתוך ההבדל לראות את האחד והחוזר שביניהם."

הרב אברהם
 יצחק הכהן קוק,
 הרב האשכנזי הראשי
 הראשון בא"י, אחד
 מאבות הציונות
 הדתית והגהה דעות
 גדול בדרכה.

דבר אצל - מלאכה או סוּכָה:
 שִׁיעוֹל שְׁנֵיהֶם מְשַׁכַּח עֵוֹן - שְׁהַתּוֹרָה מְשַׁכַּח עֵוֹן אֵל אֲדָם, וְהַמְּלָאכָה מְשַׁכַּח
 וּמְשַׁכַּח אֶת הַקּוֹל, וּמֵתוּק כֵּךְ יִצְרֵךְ הַלֵּל בְּטוֹ מַמְנוֹ:
 וְכִי מֵתוּבָה שְׂאִין עִמָּה מְלָאכָה - וְאִם גַּאֲרֵי יֵהָא עֵמָּה בְּמֵתוּבָה גַּאֲרֵי וּיְגַלְגַּלֵּה גַּבְהָ
 מְשַׁכַּח עֵוֹן, וְהֵי צוּרֵךְ לְמְלָאכָה, לִכְךָ הַפּוֹצֵק אֹמֵר וְכִי מֵתוּבָה שְׂאִין עִמָּה מְלָאכָה
 סוּכָה בְּטוֹ, לְפִי שְׂאִי אֶפְסֵךְ אִוּ בְּלֹא מַמְנוֹת, וְהַמְּשַׁכַּח אֶת הַכְּרִיב וְהַמְּשַׁכַּח גַּאֲרֵי:

(ר' אברהם אברהם אברהם,
 פירוש המשנה)

הלום שמעתי חברים אומרים: אין כיוון! אין יודעים מה זאת תורה ועבודה... צריך פעם ולתמיד לגמור עם העניין הזה,
 ויורז נא פה הפעם על הכיוון הברור בהבנת תורה ועבודה בהגשמתן.
 תורה- תורתנו הכתובה ומסורה, מחשבותיה וציווי - מעשיה, שנאמרו ונתנו בסני, ונתבארו נתפרשו ונתעמקו בכל
 דורותינו... כלליה ופרטיה המבוארים באר היטב בצדס המעשי (תרי"ג מצוות) בספרי הפוסקים ממשנתנו של רבנו הקדוש
 עד ה"שולחן ערוך", ובצדס העיוני ממדרשי האגדה עד הרמב"ם, ר' יהודה הלוי, ר' בחיי וכו' ועד רבנו הגדול מרן הרב קוק
 זצוק"ל.
 עבודה- חיי תורה שלמים, השתתפותנו של כל אחד מאיתנו בניינו של עולם (בנוגע אלינו בניינה של הארץ) מתוך שאיפה
 טהורה לחיי צדק עצמיים ולשיפורם והבראתם של חיי העם כולו.

(מאמר הראוי, קודש וחוח בתחית ישראל, עמ' 257)
 - למה לזאת חידד חסד למה לזאת דין התורה והעבודה?
 - איך הקודש והחוח דאים לני דיטוי התורה והעבודה?
 - איזה גדולות והצרות מפרצים את הקודש מהחוח? את
 התורה מהעבודה?
 “כששאלו את הרב ד"ר יוסף בורג, פוליטיקאי ישראלי (יושב ראשה המיתולוגי של המפד"ל), מחנך ורב, האם מפלגתו היא יותר "דתית" או "לאומית", ענה באהבה: "אנחנו המקר, אנו הקו המחבר, החוט המקשר".
 (מתוך כתבה באתר כיפה)